

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatoriului [Lő-
vészutoza], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Preabstraliune:
Pre trei lupte . . . 3 s. v. a.
Pre siase lupte . . . 6 „ „ „
Pre anulu intragu . . . 10 „ „ „
Pentru Romani'a
pre a. intragu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lunt 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru inserțiunile:
10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a
brale pentru siase-care pu-
tine separat. In locu de
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 13/1. maiu, 1871.

Sessiunea presente a camerei ung. se apropia de fine. Lucrările, traganate pana candu mai era tempu de a le face cu buna socotela si precugetare, acum se facu cu intetire, cu putere de abure, precum acest'a s'a facutu decate ori vre o sesiune era aproape de a fi inchaiata. Asié au vrutu totudeaun'a, asié vre si asta-di ministeriulu, ca diet'a neavendu tempu de ajunsu pentru desbateri bine cernute si concluse mature, se fia silita a vota preste capu seu a da mana libera ministeriului, dedatu a guverná astfelu, ca-ci este mare usoretate a guverná cu legi facute si mai alesu votate, asié dicundu, de sine insu-si. — Comissiunea de 25. dupa atatea faceri si refaceri a le proieptului de lege pentru organizatiunea judecatorieloru, vedindu-se nevoita a presentá odata dietei rezultatulu lucrărilor sale, gatá fora a fi gatatu, aducundu conclusulu in privinti'a numerulu judecatorieloru districtuale si de cercu (colegiale si singulare) se se infintiedie adeca 102 judecatorie distr. si 360 de cercu, crediendu ca prin acest'a a legatu man'a ministeriului, nepotendu elu infintiá neci mai multe, neci mai pucine, dupa ce se enunciasse principiulu ca unde fusese scaune judecatoriesci, acolo se remena si pre viitoriu, era de ici incolo ministeriulu se faca dupa cum va vedé ca este mai bine. Proieptulu comissiunii de 25. ajunse la comissiunea centrala unde avu a trece prin metamorfosea dorita de ministeriu, ceea ce se si intempla, ca-ci comiss. centrala, enunsiandu ca primesece acelu proieptu lu schimbá astfelu, incatu acelu-a nu mai pote figurá ca proieptu alu comissiunii de 25. mai verosutu dupa ce comiss. centrala indata la §. 1 dice „se lasa in voi'a ministeriului a despune dupa impregiurari a supr'a loculu unde se se infintiedie vre unu scaunu judecatoriescu.” Cu tote aces-tea comissiunea centrala dice, cu sretia, ca ea primindu operatulu comiss. de 25. vine a-lu recumendá camerei ca se-lu primesece de base a desbaterilor speciale, vedi bine cu modificatiunile facute de comiss. centr. Opusetiunea neci de catu nu vrea a da mana libera guvernului, de aici mare lupta, carea se finí, ca totudeaun'a, cu puterea voturilor cari stau pururea la despusetiunea ministeriului. Camer'a facu era unu lucru neconstitutiunalu, dandu ministeriului dreptulu si puterea de a face ceea ce trebuia se faca dins'a. Man'a libera se vota cu 188 contr'a 129 voturi (84 absentii). In cursulu desbaterilor a supr'a acesteii cestiuni s'a ivitu incidente si curiose si comice. Asié dep. Paulu Hofmanu (profes. juris) sustienea in genere, spre mirarea totoruru, fals'a doctrina, ca diet'a fiindu suverana pote investí drepturile si detorintiele sale a supr'a altui-a, adeca a ministeriului, dar' fu combatutu de Col. Tis'a cu dialectica asta data intru adeveru classica si plina de umore spinosa, ceea ce casiu na risete omerice a supr'a argumintelor duse ad absurdum a le Dlui P. Hofmanu. — D. Simoni vorbia despre judecatorii ambulanti d'in Angli'a, unde ajungu 60 de acesti justitieri corturari (multiamimu, nu poftimu, avemu noi justitieri corturari cu glot'a), despre Francia, Elveti'a, etc. recumendandu mai pre un'a, mai pre alt'a. Daca ar' fi disu ca magiarii necapabili a codificá legile facea mai bine a primi legile codificate gat'a, d'in Belgi'a, etc. ar' fi disu cuvinte intielepte, cari de si magiarii nu le-ar' fi aprobatu, celu pucinu ar' fi fostu siliti a recunosce adeverulu lor. D. Simoni, combatu proieptulu si pentru cuventulu ca justiti'a in viitoriu are se coste tier'a mai de trei ori mai multu, ca mai nainte. Nu face nemica, justiti'a platesce banii, numai se fia buna, ca-ci eftina cum fusese pana acum, au fostu totodata si turcesca. Dar' numerulu celu mare alu judecatorieloru este ceea ce ingreuna vistieria, aici ar' trebui se se faca usiorare. Magiarii, cari intru tote copiedia fidelu pre Nemti, ar' face bine a studiá si in asta privintia, cate judecatorie de I. inst. si cate de II-a fusese in dfele lui Bach, maestrului lor? Atatea (desfacundu tabl'a regesca) ar' ajunge si

asta-di, ca-ce cauzele litigiose nu s'a immultitu de atunci, de cum-va nu voru fi scadiutu.

Cestiunea de autonomia a Galliciei au ajunsu la stadiulu care va decide a supr'a sortii ministeriului. Au Hohenwart cu politic'a sa va strabate si atunci senatulu imp. se va dissolve, au ca partiulu centralistu nemtiescu, succedendu-i a reesi invingutoriu, va tranti ministeriulu. In casulu antaiu, cestiunea galliciana devine petr'a angularia a reconstituirii Austriei, mainainte Cis- apoi si Transilaitane, pre basea federalismului. In casulu alu doile, Austri'a va deveni era preda centralistiloru nemti si feudalistiloru de tote categoriele. — Cestiunea Galliciei se desbate inea numai in siedintiele comissiunii asié numite „de constitutiune“ a le senatului imp., dar' cele ce se intempla aici prevestescu furtuna ce are se prorumpa in siedintiele pine a le senatului imp. Sied. de 10. maiu, a. c. a comissiunii au fostu de mare insemnate si s'a inchaiatu cu mare sgotu si emotiune a membriloru. Caus'a a fostu respunsulu cu totulu neaseptatu centralistiloru, datu de Hohenwart la doue intrebări ce i se pusesse, un'a de Herbst (fostu ministru) estu-modu „Este guvernulu de parere ca deputatii Galiciani, avendu autonomia tieriei lor, voru avé se votedie in senatulu imp. si a supr'a cestiuniloru, cari diet'a galliciana, le decide in sa-si, in puterea independintiei sale, adeca si a supr'a cestiuniloru ce atingu pre celelalte provincie? Hohenwart respunse afirmativu, ca-ce dize elu „si Galiciani inea trebe se tiena la interesele monarchiei intregu.” „Astfelu“, strigara unii „celelalte provincie se facu tributarie Galliciei!“ era altii „Astfelu sunt provincie de prim'a, sunt de a dou'a classe! etc. (vedi bine ca sunt, precum sunt si natiuni de prim'a si de a dou'a mana, d. e. nemti si magiarii, clasificate asié totu prin centralisti si feudalisti.) Mai mare fu inse esacerbarea nemtiloru, dupa respunsulu datu la a dou'a intrebare, pusa de Lasser (f. ministru) estu-modu „Concessiunile Autonomice date Galliciei remanu ele restrinse la acesta tiera seu ca sunt punctulu de manecare la ulterioare concessiuni si pentru celelalte provincie? Hohenwart „Deocamdata se marginescu numai la Gallicia, ca-ce d'in alte provincie nu avemu in asta privintia formulate dorintiele lor, in catu pentru Boemi'a inse nu pregeta a dechiará, ca multumindu-se Cehii de concessiunile auton. date Galliciei, guvernulu este gat'a a si propune unu asemene proieptu.“ Efectulu acestoru cuvinte fu cumplitu: deputatii credinciosi constitutiunii (cu supematia nemtiesca) nu mai potea de necasu, ametiti, tarbaciti, capiatu, tispau d'ingura si gesticulau infricosiatu, strigandu „adresa!“ (la tronu) si insarcinara pre membri subcomissiunii (Herbst, Lasser, Sturm, Brestl, Rechbauer, totu Escelintie decadiute, seu in spe a deveni) a face cu intetire reportu in asta privintia.

Dupa acestu conclusu siedinti'a se redica, Totu asié si er' asié, dora, dora vomu ajunge a vedé tocate capetele idrei centralistice si feudalistice ostrunguresci. — Austri'a nu mai pote tiené pre Slavi cu minciun'a, ca-ce „post equitem sedet atra cura“ (in tipulu Muscanului) ci trebe se li dee drepturi autonomice, mai nainte provinciale, apoi nationale. Mai antaiu acolo, dupa acea si noi, cu ajutorulu Domnului, vomu sili pre fratii-stapani magiari a se face si d'insii omeni drepti si cu frica lui Ddieu. Pacientia si perseverantia!

Blasiu, 6. maiu, 1871. Inscenarea Serbatoriei de infratire, ce romani si magiari d'in Brasiova au tienutu la 22. aprile, ori catu de neaseptata a fostu ea dupa relatiunea d'intre natiunea romana si magiara, totu nu a surprinsu pre nimenea d'in cei de aici.

Omenii de aici si-mai aducu bine a minte de incercările, ce magiarii faceau pre la 1848, pre la 1861 si de atunci de repetite ori, ca se apuce pre cate duoi-trei romani la ospetie de ale lor, se ciocnesca cu ei pocale si apoi se bucine in lumea

larga, ca romani sunt prea multumiti cu domnierea aristocratiei unghuresci.

Omenii de pre aici nu au uitatu de rolulu inflatu, ce magiarii d'in Clusiu au facutu se joca unu gimnasistu de acolo; cum lu oteliu si lu faceau se resune vorbe late despre glori'a magiari si splendorea sabiei lui Atila, — si apoi se laudau, cum-ca toti locuitorii patriei au unu singuru doru: restaurarea unitatii natiunei magiare.

De ace'a nime nu s'a surprinsu, candu a venit scirea, ca stapanii nostri era-si reapuca firulu comedieloru de infratire cu sclavii loru politici. Tempurile sunt grele, furtune cumplite amenintia d'in doue parti... cine le pote abate dela patri'a comune, de nu cum-va intielegerea si concordia natiuniloru colloquitorie? — Si, fiindu ca d'in peccatele stapaniloru urméza si ace'a, ca in locu de concordia a vemu completa discordia, cine le pote imputá, daca ei afla placere a se amagi cu spectre si visuri desierte?

Inse ace'a implu pre omenii de pre aici de una straina mirare, ca omeni cu stare, omeni cunoscutori de lume, au luat rolulu unui d. Dumitrescu!

Asié este! 147 romani, cetatiani si Brasiovlui, mai alesu d'in clas'a negociatoriloru, s'au datu pre calea acelu d. D.; ba ei l'au intrecutu in diu'a cea de antaiu a debutarei lor.

147 de romani au batu-jocuritu cele mai fragede sentiente, au calcatu in petiore cele mai drepte pretensiuni ale romaniloru d'in Transilvania.

Si acesti romani Brasioveni, tienetori de clas'a celoru culti, pretindu a fi lucratu si cu ore-care sperare, cum ca purcederea d'insiloru va afla resunetu la romani d'in alte parti ale Transilvaniei!

Acést'a este, ce a surprinsu tota suflarea romana de pre aici si o a implutu de mirare, o a facutu se se intrébe: se pote dá fiintia romana, carea se degradeze pre fratii sei pana la a supune despre ei, cum-ca nu mai au nece umbra de incredere in sine si venitoriulu natiunei sale, si de ace'a de buna voia se dau pre sine mortii, — si pre cei ce li-au decretatu morte, i considera de benefactorii sei si li multumescu frumosu pentru nesuintia, ce punu, spre a scapa pre romani de continuarea esistentiei, ce se numesce: vietia romana.

Dar' romani de pre aici nu au ajunsu si in veci nu voru ajunge la atata decadentia, nu sunt atatu de lasi, catu se desepereze de venitoriulu natiunei romane.

Si chiaru pentru ace'a: pana candu patri'a geme sub una stare cu totulu nederepta, pana candu natiunea romana nuse impartiesce cu tote drepturile, de cari se bucura adi natiunea magiara singura, nece vorba nu pote fi, ca purcederea romaniloru dela Brasiova se produca alta, de catu unu resentiu dorerosu si dorintia sincera, ca Ddieu se tiena pre romani uniti intru urmarirea politiceii nationali, si pre cei ce au ratecitu dela acest'a, se-i reintorca la ea!

Nedreptatirea instraineza pre frate dela frate; si apoi dela romani se accepta, ca d'insii se fraterniseze cu nesce straini, cari nu numai li facu totu felulu de nedreptati si batu-jocure, dar' inca li denega si dreptulu de a traf ca romani.

„Ei, dar' patri'a e in periclu, ea pretinde se fimu un'a.“ Adeveratu! inse au noi suntemu causa, ca nu suntemu cu totii intru unu cugetu? Noi amu nedreptatitu pre care-va d'in natiunile colloquitorie? Noi amu despoiatu pre cine-va de drepturile sale? — Nu, si era nu.

Si daca nu noi suntemu causa discordieloru, ce rodu la vietia patriei nostre comune: atunci incepa impacarea si infratirea acei-a, cari sunt causa reului.

Magiarii lapede-se de poft'a de a contopi pre natiunile colloquitorie, lapede-se de supematia, lase patri'a nostra in pace a-si regula afa-

cerile sale după cugetul locuitorilor sei; dechiare de nulle tote legile acele, ce natiunii magiare i asecura domnia, éra celoru-a-lalte li impunu jugulu eierbitutei umilitorie si le amenintia perire securá, restatoresca Transilvania in statulu seu pre-avutu; si va fi pace si concordia adevérata si duratoria, — éra prin banchete nu voru cascigá alta, de cátu una aparintia, ce se va resuffá impreuna cu pocalele desiertate.

— u.

Inchiiarea pácii definitive si situatiunea in Franci'a.

Câte-va luni inca, si se implinesce anulu, de candu ambasadoriulu francesu d'in Berolinu presintá guvernului prussianu indicarea resbelului. Cine ar fi cutezatu atunci sè afirme, cá acelu resbelu va duce la una pace atátu de trista si de fatale pentru glorios'a Franci'a, pentru nobilulu si totu-de-un'a victoriosulu poporu francesu? Nice chiaru Bismarck n'a potutu avé deplina si neclintita incredere in planurile si calculu sei; elu singuru a fostu surprinsu de aversiuinea neasceptata si de succesulu puciu speratu, ce l'a obtienutu armele gloteloru sale. Atunci traíamu in sperantie si ne consolámu prin combinatiuni multa-promititorie, pentru-cá astu-feliu doriau inimele nostre; asta-di inse stamu facia cu realitatea rigida si infioratoria si, privindu cu inima sfasiata doliulu si tristeti'a campieloru, odata incantatorie, ruinele fericierei familiare si sociale a poporului francesu, asprimea conditiunilor de pace si apoi-o, fatalitate! desbinárele interne, macelulu d'entre frati, — nu potemu dice alta-ce, decátu sè ni unimu vocea cu a poetului si se trigamu: „S'a intorsu mas'in'a lumii, s'a intorsu cu capu in josu; sorele de-acum resare demaneti'a la apusu, si apune de cu sera cátra resaritu in susu!”

Pacea definitiva s'a inchiiatu, in 10 maiu, in Francofurtu si tratatulu, subsemnatu de Iules Favre si Bismarck, se va presentá cátu mai curundu atátu tiarului nemtiescu, cátu si adunárii nationale d'in Versali'a spre ratificare. Negociatiunile d'in Francofurtu s'au estínsu si a supr'a unora materie, cari nu se cuprindu in preliminariile de pace. Cu acésta ocazione s'a regulatu definitivu modulu de solvire alu spesseloru de desdaunare, restaurarea relatiunilor comerciali între Franci'a si Germani'a, regularea confinieloru si afacerea cálii ferate de ostu. Spessele de desdaunare, in suma de cinci miliarde, s'au scadiutu, cu invoirea tiarului, cu una diumetate de miliardu, dar' in loculu astei relasári s'au pusu pentru solvirea celoru 4 1/2 miliarde nesce conditiuni, cari rebonifica indoitu generositatea ingamfatului tiaru. Franci'a adeca are sè dèe Germaniei indata dupa ratificarea pácii definitive una obligatiune despre intrega sum'a de desdaunare, care obligatiune, garantata de cei d'antáiu bancheri anglesi, germani si francesi, are sè se solveze in restempu de unu anu. Germani'a va licuidá acésta obligatiune dupa placu si in intervale de tempu determinate de ea. Done miliarde se voru contractá cu bancheri germani.

Indata dupa ratificarea tractatului de pace subsemnatu

FOISIORIA

Antropologia.

Caracterele omului

(dupa Moquin-Tandon)

Despre omenii pretinsi selbatici.

(Fine.)*

2. Tenerulu baiatu d'in Tarn, supranumitu „Selbateculu de la Aveyron“, a fostu obiectulu curiositatii publice pre la inceputulu acestui secolu. In totu Parisulu a fostu espusu acestu micu nenoroitu, si lu numira Victoru. Calugarulu Bonatore si doctorulu Stard l'au descrisu mai bine in doue notitie forte interesante.

Éra unu baiatu in etate de 11 séu 12 ani, care s'a vedintu de mai multe ori in padurea Sacauue, scobindu pamentutulu pentu a scote cartofi si morcovu pre care-i manca crudi, adunandu ghinda si castane, culcandu-se pre frundte uscate si urcandu-se pre copaci la vederea omenilor.

Pre la finele anului 1799 a fostu intalnit de trei venatori cari-lu prinsera.

Acestu copilu éra cu totulu desbracatu, murdaru, selbatecu, nerabdatoru si avendu miscári spasmostice si chiaru convulsiuini, si balantandu-se cá unele animale in menagerie. Elu sgariá pre cei ce-lu suparáu si nu aretá nici una afectiune séu recunoscintia pentru acei-a cari lu ingrigiau. Elu pareá indiferentu la tote si cautá mereu a fugi de omeni si a se ascunde in paduri.

Elu nu dá nici unu sunetu, si cu mare probabilitate, sistemulu lui nervosu éra afectatu.

Acestu nenoroitu fu condusu in unu cátauu vecinu. Elu scapá preste una septemana si fugi in munti, unde rateci in timpu de 15 luni, imbracatu cu una camasia rupta,

* Vedi Nr. trecutulu ala „Federat.“

la Francofurtu, germanii voru evacua forturile nordu-ostu si atátu in cercurile functiunilor superiori, cátu si slatulu majoru alu armatei se afla multi, cari dorescu restaurarea imperiului, cadutu la Sédan cu atáta rusine; chiaru si unii parisiani cugeta la cei optu-spre-dice d'in urma, si d'icu, cá acele au fostu bune si fericele tempu.

La tote aceste incurcature se mai adauge apoi un nou elementu de calamitate. Dinariulu „Gaulois“ comuna adeca, cá partiei clericale-iesuitice i-a succésu a face infallibilulu Piu IX. sè se resolve, a parasí Rom'a cátu curundu spre a se asiediá in Franci'a. Pap'a accepta num suprimerea revolutiunii parisiane, spre a sosi indata la Versali'a, si apoi a se cointielege cu siefulu poterii esecutive privinti'a resiedintiei permanente. Este cunoscutu, cá Thiers se intereséza multu pentru restaurarea poterii papale.

Acést'a este situatiunea actuala a Franciei; destulu critica si cátu se pote de trista.

Aceste sunt pre scurtu punctele mai essentiali, cari s'au mai modificatu séu adausu la conventiunea preliminará, pre basea carei-a s'a subsemnatu pacea definitiva de la Francofurtu, si acum sè trecemu la evenemintele triste si doreroase, ce se petrecu la Parisu si in giurulu lui.

Fortulu Issy se afla degiá in posesiunea truppeloru de Versali'a si acést'a este una impregiurare de mare avantagi pentru restituierea ordinii interne in Franci'a. In fortulu Issy s'au aflatu 119 tunuri, d'entre cari 50 s'au si transportatu la Versali'a. Afara de tunuri s'au mai aflatu una multime de proviantu, munitiune si vinu-arsu prefacutu cu extractu de tabacu, prin care voiau sè irriteze spiritele gardei nationale pána la gradulu de furia selbateca. Intre federati domnesce desbinare si desorganizere perfecta. Comandantele supremu alu insurgentiloru, tinerulu Rossel, si-a datu demissiunea, sub cuventu, cá toti poruncescu si nime-neu nu asculta; elu fu arestatu, dar' cu tote acést'a Rochefort cere in diuariulu seu „Mot d'Ordre“, cá lui Rossel sè i se dèe potere dictatorica spre a salvá Parisulu.

Pre cum se vede d'in tote acestea, catastrofa decidietoria se apropia; truppele de Versali'a iéu mesure serioase spre a ocupá cu asaltu valurile de fortificatiune d'in giurulu Parisului. Ultimele momente ale comunei sunt forte critice pentru aderentii ei; pre langa perichulu de morte, ce amenintia d'in afara, se mai adaugu inca si certele si desbinárele interne. Mai in tota or'a se face vre-o schimbare in guvernulu comunalu, séu in formele de guvernare, séu in persone. Pre unii membri ai comunei i prindu si aresteza, pre altii apoi i scotu d'in aresturi si-i punu éra-si in fruntea afacerilor.

Intre acestea, miscárele si agitatiunile bonopartiste iéu dimensiuni totu mai mari. In Corsic'a s'a formatu unu comitetu de siepte-spre-diece insi, care a emis, cu ocazione alegeriloru municipale, una proclamatiune, d'icundu, cá ei sunt convinsi, cá salutea Franciei depinde si acum numai de la restituierea imperiului, carui-a ei sunt supusi neconditiunatu. — Intre poporulu de la sate se impartu brosiure si tractate, cari descriu pre Napoleonu, cá pre celu mai mare amicu alu poporului tieranu, si propaga doctrin'a, cá form'a de guvernare se pote decide definitivu numai prin plebiscitu. — In Versali'a inca a crescutu si cresce pre tota d'íu'a numerulu bonopartistiloru. Brussel'a este inca si asta-di cotelulu generalu alu acestei partite, dar' avantgardele ei au ajunsu in Versali'a, ér artileria ei au intratu si lucra cu efectu si in adunarea nationale. Diurnalulu celu mai respectat d'in Versali'a inca a trecut in castrele bonopartiste,

si rabdandu frigulu celu mai mare si caldurile cele mai ardietorie.

Elu fu prinsu d'in nou pre candu intrá in una casa departata a castelului Saint-Sermin, pote pentru trebuintie naturale. A fostu condusu la spitalulu de Sainte-Afrigue, apoi la Rodez si, in fine, dupa ordinulu ministrului, fu transportatu la Parisu.

Elu ajunsu in capitala la finea anului 1800.

Tali'a lui éra de 13 decimetre; pelea alba si mole, perulu castanlu inchisu; obrazulu rotundu, fisionomia placuta, dar' pucinu espressiva, ochii afundati si negri, gene forte lungi, nasulu lungu si pucinu ascutitu, barbia rotunda, risulu placutu, limb'a fára nici unu viclu de conformatiune. Totu trupulu lui éra acoperitu de cicatrice si sgarieture, facute séu de crangi, séu maracine. La estremitatea de susu a trache-arterei, se vedeá una cusatura transversala lunga de 41 milimetre, care aretá actiunea unui instrumentu taietoriu (1)

Pinel considerá pre „Selbateculu d'in Tarn“ cá unu nenoroitu idiotu lovitu de unu morbu incurabilu; elu otari cá nu éra susceptibilu, nici de instructiune nici de sociabilitate. Doctorulu Itard nu impartesiá acée-a-si parere, si indrasni a crede cá ar' fi ore-care sperantia; elu incercá de a cresce acestu baiatu in stabilimentulu de surdo-muti si a publicatu pre largu rezultatele obtienute dupa noue luni. Trebuie sè scimu, cá aceste rezultate, cu tota satisfactiunea aparenta a acestui invetiatu doctoru, sunt forte departe de a fi fostu stralucite. Totu ce se pote dice este, cá miculu selbatecu nu éra cu totulu lipsitu de inteligentia. Dar' functiunile curatu animale dominá la elu pre tote cele-lalte, si privirea lui pastrá totu-de-un'a pucina selbatecia, care este forte bine reproducu in portretulu lui gravatu. Vocea lui nu a potutu ajunge de cátu a produce nesce sunete discordante si aproape nearticulate.

Elu nu voiá nici una-data sè sieda pre unu scaunu, séu a se culcá pre unu patu. Elu se gramadeá totu-de-un'a pre genuunchi, in tocmái cá mamutiéle. Cu mare greu-

si atátu in cercurile functiunilor superiori, cátu si slatulu majoru alu armatei se afla multi, cari dorescu restaurarea imperiului, cadutu la Sédan cu atáta rusine; chiaru si unii parisiani cugeta la cei optu-spre-dice d'in urma, si d'icu, cá acele au fostu bune si fericele tempu.

La tote aceste incurcature se mai adauge apoi un nou elementu de calamitate. Dinariulu „Gaulois“ comuna adeca, cá partiei clericale-iesuitice i-a succésu a face infallibilulu Piu IX. sè se resolve, a parasí Rom'a cátu curundu spre a se asiediá in Franci'a. Pap'a accepta num suprimerea revolutiunii parisiane, spre a sosi indata la Versali'a, si apoi a se cointielege cu siefulu poterii esecutive privinti'a resiedintiei permanente. Este cunoscutu, cá Thiers se intereséza multu pentru restaurarea poterii papale.

Acést'a este situatiunea actuala a Franciei; destulu critica si cátu se pote de trista.

Camer'a reprezentantiloru Ungarie

Siedintia de la 12. maiu, 1871.

Presiedintele deschide siedintia la 9 ore a. m. D'in partea guvernului sunt de facia ministrii: Ios. Szlavay, Teod. Pauler, Stef. Gorove, Vilh. Tóth si cont. Georg. Faltics.

Dupa cetirea si verificarea procesului verbalu alu siedintiei d'in urma, ministrulu de justitia, Balt. Horváth anuncia camerei prin una epistola, cá e impedecatu a participá la siedintia, si d'in acésta cauza numesce pre comiliariulu ministerialu Demetriu Horváth de reprezentant alu seu la pertratarea proiectulu de lege despre introducere tribunaleloru de prim'a instantia si a judetieloru locale. — Dupa ac'a presiedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se trecu la comisiunea petitiunaria d'impreun cu petitiunea presintata de deputatulu Stefanu Pavlovics.

Gabriellu Várdy interpelleza pre ministrulu comerciului in privinti'a activitatii comisiunii de specialitate emisa cu scopu d'a realisá una legatura navigatorica portulu fumanu, innainte de ce ar' espirá conventiunea inchiiata cu societatea Lloyd-ului austriacu. — Interpellatiunea se va comunicá ministrului concerninte.

Colomanu Ghyecz y invita pre presiedinte a se i grigi cá in venitoriu, daca camera magnatiloru ar face modificatiuni mai esentiale la proiectele de legi ce i se transmit spre pertratare, proiectulu de lege originalu sè se tipare si distribuia de nou, pentru ca camera sè póta jodecá modificatiunile magnatiloru prin compararea loru cu textu originalu.

Presiedintele promitte cá va face dispusetiunile necesarie in acésta privintia.

Paulu Ordódy y relateza, cá comisiunea verificata a verificatu alegerea deputatiloru Franciscu Horváth si Franciscu Chörin, rezervandu-se pentru amendoi termenulu legale de 30 zile, pentru presintarea protesteloru s'aru face contra alegerii loru. Celu d'antáiu se impoartina in sectiunea a nou'a, éra alu duoilea in a optu-a.

Colomanu Széll pune pre biuroulu camerei raportu comisiunii financiare privitoriu la proiectele de lege despre creditulu suplementariu pre sem'a unui comissariu regu-

tate a potutu sè-lu face sè merge incetu. Multa vreme a voitu sè manance carne cruda séu fripta, si suffá in bucatele innainte de a bagá ingura. Nu aveá nici una idee de rusine. Intr'una demanetia, vedindu zapad'a, dete tipetu de bucuria, parasí patulu, alergá la ferestra, apoi usia, se duceá, se intorceá cu nerabdare de la un'a la alta fngi pe diumetate imbracatu si se duse in gradina. Acetareandu-si bucuria prin tipetele cele mai ascutite, se valeá in zapada si stringandu-o cu pumnulu o mancá aviditate (Itard). Originea acestui baiatu este nesigura: presupusu cá lu ar fi parasitu la etatea de patru séu cinci ani, si cá a petrecutu, prin urmare siepte ani, in padure.

Persone demne de tota increderea au spusu, cá copilulu legitimu alu unui notariu fára anima, care lu abandonase pentru cá-i lipseá parol'a.

Ori-ce ar fi fostu, dupa espresiunea lui Pinel, acestu copilu éra unu idiotu; dar' in istoria acestui idiotu, de fapte, raportate de Itard, merita tota atentiuinea.

1. Copilulu se coborá cáte una data singuru in gradina, si se asiediá pre marginea basinului; atunci clatu tur'a lui se perdeá gradata, trupulu lui se linisceá, fáca lui luá numai de cátu unu caracteru de gandire melancolica; elu siedeá astfelu ore intregu, privindu cu bagare de seama suprafaci'a apei . . . a supr'a carei-a arzu d'in candu in candu frundie uscate.

2. Daca pre timpulu noptii si candu lun'a lumina una radia luminosa petrundeá in camera lui, forte rau scapá sè nu se scole si sè se asiedia la ferestra; elu se deá acolo una parte d'in nopte, in pitiore, nemiscatu, gatulu intinsu, ochii pironiti cátra campia luminata de luna abandonatu la unu felu de estasu contemplativu!

Observatu-s'a vre-una-data, la maimuti'a cea muntie, ca-va care sè aduca aminte aretarea visatoriu acestui copilu boinavu si idiotu?

„Gazetta med.-chir.“

spre restituirea sigurității personale în Ungaria inferioară, și despre construirea portului fumanu. — Raportul se va tipări și trece la secțiuni.

Paulu Királyi relatează din partea comisiunii centrale, despre modificările făcute de camera magnatilor la proiectul de lege despre organizarea comunelor. Comisiunea recomandă camerei acceptarea modificărilor din chestiune. — Raportul se va tipări și pune la ordinea zilei.

Dupa aceea camera trece la ordinea zilei: pertratarea proiectului de lege privitoriu la introducerea tribunalelor de primă instanță și a județelor cercuale.

Ernestu Simonyi nu primește raportul comisiunii centrale de baza pentru dezbaterile speciale.

Colomanu Tisza descrie fazele scandalose prin care a trecut chestiunea statoririi numărului și a resedintelor tribunalelor de primă instanță. Impregiurarea, că guvernului să se dea indemnitatea d'ator statorii după placu resedintelor tribunalelor, e un scandal constituțional, și va provoca în țara cea mai mare iritație. Guvernului și-i e refugiu la cauze financiare, cari facu imposibile executarea elaboratului comisiunii de 25., înse aceste cauze financiare nu potu neci decât veni în considerație, când e vorba de securitatea justiției. În fine oratorele prezintă un proiect de rezoluție, după care camera, respingându-l propunerea comisiunii centrale, primește elaboratul comisiunii de 25. de baza pentru dezbaterile speciale.

Raportorele Emericu Hodossy nega, că între propunerea comisiunii centrale și între a deputatului Tisza ar exista oarecare diferență; dreptu-acesta dinșu înca recomandă acceptarea în general a elaboratului comisiunii de 25. de baza pentru dezbaterile speciale.

Bar. Iuliu Nyáry prezintă nunciul camerei magnatilor, după care magnatii au primit nemodificate proiectele de lege despre convențiunea consulară încheiată cu statele unite ale Americii, despre creditul suplimentar pentru confiniul militar, și despre commassarea în Transilvania, era proiectele de lege despre regularea reportelor urbariale și despre stăpînirea marascinelor cu ore-si-cari modificări. — Primele trei proiecte de lege se voru asternere Majestății Sale spre sancționare, era cele două din urma se voru tipări și trece la secțiuni d'impreună cu modificările făcute de camera magnatilor.

Dupa aceea se reincepe dezbaterile generale, și Bela Perczel, polemizând contra lui Tisza, accepta propunerea comisiunii centrale.

Colom. Tisza, luând cuvântul final, recomandă camerei acceptarea propunerii sale, era raportorele Emericu Hodossy, declarându din nou, că propunerea comisiunii centrale nu conține alta-ce, decât totu aceea ce ține a lui Tisza, recomandă și elu camerei acceptarea elaboratului comisiunii de 25. de baza pentru dezbaterile speciale.

Ne mai fiindu înscris neci unu orator, presedintele formulează următoarea întrebare: Primește sau nu camera elaboratul comisiunii de 25., recomandat de comisiunea centrală cu modificări?

Colomanu Ghyczy protestează contra acestei formule, care schimbă cu totul esența obiectului. Oratorele cere, ca să se voteze a supra elaboratului comisiunii centrale.

Dupa ce mai vorbesc în această chestiune Lud. Deák, Tom. Péchy, Colom. Tisza, Ernestu Simonyi și Gabr. Várady, la propunerea lui Franciscu Deák, întrebarea se formulează estu-modu: Primește sau nu camera elaboratul comisiunii centrale de baza pentru dezbaterile speciale?

La cererea a douăzeci deputați din stangă se face votare nominală, alu carei-a rezultat este următorul: între 402 deputați verificați 188 votează pentru; 129 contra; 84 deputați sunt absenți; presedintele s'a abținut de la vot; prin urmare elaboratul comisiunii centrale s'a primit cu una majoritate de 59 voturi.

Incepându-se dezbaterile speciale, se cetesce titlul, care, la propunerea lui Colom. Ghyczy, se va statorii numai după ce se va primi proiectul din chestiune.

Se cetesce §-ulu 1. „Numărul tribunalelor de primă instanță se va statorii de-o-cam-data la 102, era alu județelor cercuale la 360. Desemnarea resedintelor acestor tribunale și județii cercuale se va concretiza ministerului.”

Ernestu Simonyi vorbesc contra paragrafului din discuție. — Ludovicu Mocșary prezintă un proiect de rezoluție, după care camera respinge §-ulu 1 din elaboratul comisiunii centrale, și în locul lui primește §-ulu 1 din elaboratul comisiunii de 25. — Paulu Hoffmann pledează în favorul paragrafului din chestiune, era Colomanu Tisza pentru proiectul de rezoluție alu lui Mocșary.

Sedintă se încheia la 2¼ ore d. m.

Graeviu, 10. mai 1871.

Declarațiunile guvernului actual alu Cislitaniei de a largi autonomiă țerelor apartenentorie ei, precum și nemintile lui de a împacă opozițiunea națională, manifestate prin denumirea lui Grocholski de ministru alu Galitiei și prin conferințele cu cheii, împulșă opozițiunea a continuă luptă cu mai mare energie, și a persiste pentru inaugurarea

rea federalismului, că unicul sistem ce mai poate regenera și întineri Austria aproape disolută.

Se accepta cu mare încordare rezultatul proiectului ministeriale, de la care se crede a depinde disolverea sau nedisolvarea senatului imperial. Succedându casul primu, inaugurarea federalismului se apropie, că-ci, schimbându-se sistemul de alegere, toate dietele voru deveni, celu pucinu în majoritate, federalistice.

Intru aceea, opozițiunea a început a grămădi ministeriu ca memorande și altele spre a-i facilita realizarea celor espuse în program'a sa ministeriale. Tirolezii au făcutu începutul; se vorbesce că Slavii din Carniola și Carintea asemenea aru pregăti nescie memorande pentru guvernul actual. Cu unu cuvântu, opozițiunea luca d'și noapte și se spera, că activitatea sa va fi încununată cu succese splendide, îmbucurătorie.

Cu această ocaziune vinu a împartesi cele mai însemnate puncte din unu memorandum alu slavilor Stiriei, înaintat guvernului, și respective ministrilor de interne, de cultu, instrucțiune și de justiție; de către ablegatii dietei stiriene.

Memorandul amintitu mai întâi discute chestiunea, cum această fracțiune a poporului slav (Slavii Stiriei) e neconsiderată și lasată pradă partidei germane-liberale, ce face majoritatea dietei stiriene, apoi continua asié:

„Program'a guvernului din 6. februaru 1871. face în desperațiunea situațiunei actuale premissiunea, că înaltulu guvern va să preintempine toate dorințele juste, și că prin urmare, voiesce a realiza înainte de tote o deplina împacare, că dinșu voiescă a execută art. 19 din legile fundamentale de statu despre drepturile universale cetățienesci, cari dau toturor poporelor deplina și egale îndreptățire, nu numai cu vorba, ci și în faptă.

De aceea ne ținem de dorința a aretă înaltulu guvern calea și mijlocele prin cari s'ar' pot realiză principiul egalității îndreptățiri naționale cu referința la patria noastră (Stiria).

Noi nu potemu să declarăm destul de clar, că nu potemu vedea odată una vindecare radicală a toturor relelor provenite de la nenaturală împartire politică de asta-di a gîntei slave, precum și o dezvoltare puternică a acelei-a și folositoria întregu imperiului, decât unu mai în împreunarea întregului elementu slovenu în unu unicu teritoriu administrativu cu o dietă comună în Laibach. Fiindu-că de alta parte noi cunoștem că modul prin care s'ar' pot învinge dificultățile preintimpinătorie la realizarea treptată a acestei necesități fundamentale, a unirei amintite, ni permitem a ne preciza urgentele noastre dorințe în următoarele:

1. Straformarea ordinațiilor pentru alegerile dietale după o mesura, ce ar aplană daunele cauzate până acum a poporului slovenu, și ar corespunde atătu numărului poporului, câtu și masei de dare ce o solvesce dinșu.

2. Straformarea concluzelor dietelelor în indieleșu că despre tote legile și afacerile ce privesc naționalitatea, să se dezbata și decida esculiv numai de ablegatii acelei națiuni, ca o curia separată; prin urmare, și alegerea ablegatilor, ce aru ave să se tramita din partea acelei grupe în representațiunea centrală, ar avé să se întemple totu prin această grupă.

3. Radicarea unei locotienente proprii în țienutul locuitu de sloveni, în sensulu legilor imperiale din 19. maiu 1868 §. 9.

4. Radicarea unei proprii curte de apelațiune în Laibach, pentru întregu poporul slovenu.

5. Radicarea limbii slovene la limba oficială, și totu odată fissarea unui terminu amesurat pentru învetiarea ei de acei oficiali, cari înca nu sunt destulu de apti în dîns'a, atătu în scrisu câtu și în vorbire; până atunci înse să se porte grigă, că cauzele slovene să se decida în limb'a lor; asemene să se duca protocoalele în limb'a slovena cu acele partițe, cari nu știu alta limbă.

6. Pentru cultivarea oficialilor și învetiatorilor cunoscutori de limb'a slovena, să se radice în Laibach ună facultate filosofico-juridică cu limb'a de propunere slovena.

7) Radicarea limbii slovene la limba de propunere în ambele gimnase de statu din Marburg și Cilli, precum și în institutul preparandialu din Marburg. Cu privire la scolele de mijlocu și la cele populare să benevoiescă înaltulu guvern, că inspectoru supremu, a influință în acolo, că să nu se vatem art. 19 din legile fundamentale ale statului. — În fine nu potemu să nu marturim că, direcțiunea luată de înalt. guvern în revisiunea legilor pentru scolele populare, cari în multe privințe nu corespund necesităților poporului în privința religioasă, națională și financiară, chiaru pentru acea fii primită cu via satisfacțiune de către consangeni nostri. — Acesta e cuprinsulu menționatulu memorandum... Croații înca se misca, luca... ce facu Romanii și speciale Ardeleni? Răspundă-ni! Aceptăm! că-ci e timpul lucrului!...

Publiu.

De la Sinodulu archi-diecesanu romanu din Sabiu.

Siedintă a X., ținută în 13. april. Pres. P. vic. arhiepiscopescu. P. Nicolau Popea. Nefindu protocoale din două sedințe precedente înca găta, presedintele face cunoscutu, că nu se potu cei și autentici. — La ordinea zilei este alegerea unui asesoru în consistoriulu str. bisericescu și a două asesoru în consistoriulu scolasticu.

Popa, luând cuvântul, se provoca la votulu separatu din anul trecut contra alegerii P. I. Hania și d. P. Rosca în consistoriulu episcopescu și dice, că posturile aceste două le privesc de vacante, și, în fine, roga pre sinodu ca în locul acestora să se alege alți doi.

Dr. Gallu dorește ca ocuparea posturilor să se facă prin concursu, pentru că atunci se vede și calificatiunea celor ce se voru alege; de alta parte sinodulu nu mai pot veni în pusețiunea neplăcută de a alge pre cine-va, carele apoi să rezigneze. De-ora-ce înse sinodulu nu pot modifică statutulu, să și exprime dorința în direcțiunea acestă. Presied. întreba dacă se spriginesc propunerea, ce și-o formulează Dr. Gallu.

Dupa o scurta discuțiune, această chestiune se decide a se pune mai târziu la ordinea zilei. Sepune deci la dezbateri propunerea lui Popa. Popescu areta că principiile sunt frumoase și dinșu a fostu, este, și va fi totu-de-ună pentru principie, dar' principiile aceste să nu fii de feru. Precum s'au făcutu abatere în alte casuri, asié și aci trebuie să se facă, pentru că această o dictă impregiurările, în cari ne aflăm. — Baracu spriginesc pre Popescu și dice că excepționalmente să se facă și aici abatere. Glodariu și Candrea pledează contra. Popa și-apera propunerea, carea, punendu-se la votu, se primește. — Se cetesce propunerea Dr. Gallu și se pune la ordinea zilei. Codru Dragusianu dice să nu se mai dea afacerea acestă la congresu, ci să se facă o rezoluțiune consistorială. Nemesiu propune trecerea la ordinea zilei, și se primește.

Vine acum a se îndeplini actulu alegerii și adeca sunt a se alege unu asesoru bisericescu, doi asesoru scolastici și doi episcopescu.

Se cere intrerumpere de 10 minute pentru consultare. Dupa pauză această se alege în persoanele dd. Branu de Lemeni și Piposiu barbati de încredere, și asié s'au început votarea. Votanti sunt 37; majoritate absolută: 19 voturi. Dupa scrutiniu, rezultatulu alegerii este: P. Moise Lazaru, protop. Zarandului, e alesu în consistoriulu bisericescu; în celu scolasticu pentru postulu de referință a intrunita Elia Macelariu 26 voturi, Codru Dragusianu și I. Maximu pluralitate de voturi, înse nici unulu majoritatea absolută; în consistoriulu episcopescu sunt alesi Nicolau Cristea și Ioanu Onitiu. Pentru unu membru în consistoriulu scolasticu are a se face a două alegere. Dura fiindu-că în partea această a consistoriului trebuiesc înca doi membri, și adeca unulu în locul lui N. Cristea și altulu în locul lui Macelariu, care fii alesu referință, la propunerea lui Nemesiu se alesi doi de odată: Codru Dragusianu și I. Maximu. — Popa însinna votu separatu contra lui Macelariu, pentru că nu e omu de specialitate.

Vine la ordinea zilei raportulu comisiunii bugetarie, care se retransmite comisiunii. — Metianu face propunerea, ca pre venitoria să se îde d'în veniturile bisericelor anumite procentu pentru darea diurnelor deputatilor.

Miscări electorale în Romania.

În „Curierulu Romaniei” citim unele date pre interesante despre petrecerea D-lui Costaforu prin Romania de dincolo de Milcovu, din cari se vede că guvernul actualu câtu de puțin se scie respectă pre sine, cându abuză de autoritatea stapanirii în favoarea tendințelor infernale ale neamicilor nostri.

Éta ce lucruri frumoase audim despre ilustrii barbati ai ordinii!

„Îndata după plecarea M. Sale din Romanu — dice „Curierulu” — publiculu încep a-si comunica, din gura în gura, nescie convorbiri, ce D-lu Costaforu aru fi avutu cu diferite persoane locale; facia cu D. P. Mavrogheni, M. C. Epurănu, prefectulu, Mihaitia Jora și alții.”

Éta și câte-va convorbiri de acestea:

— Costaforu: Vamă chiamatu pentru a ve recomandă, și prin D-vostă a recomandă și celorl-alti alegători, să luati bine seama la alegerile ce veti face acum.

N'amă venitu la putere numai pentru două trei luni. De veti mai alege pre Ionescu și pre Eraclide, vomu disolvă din nou Camera și vomu disolvă-o până ce vi va trece gustulu d'ă ne mai da asemenea deputati!

— Christe Ovanesu: D-le ministru, noi credem, că la alegerile trecute nu ne-amă aretat ostili guvernului, alegundu pre D-lu Calimachi Catargiu.

— Costaforu: Bine ati făcutu de ati alesu pre D. Calimachi Catargiu, și-lu poteti realege; dar' nu e vorba despre colegiulu I-lu, ci despre colegiulu alu III-lea, și v'o spunu înca odată, feriti-ve de a realege pre N. Ionescu și pre Eraclide!

— Stefanu Bogdanu: Dar' ce potemu noi,

D-le ministru, in colegiulu alu III-lea? Noi suntemu alegatori in colegiulu I-ii, si mai departe nu merge infaintia nostra de alegatori.

— **Costaforu:** D'in contr'a, poteti forte multu, si trebe se poteti; ca-ci vi declaru in numele M. Sale, de veti realege pre fostii deputati ai colegiului alu III-lea, veti sentiascutitulu sabiei!

* * *

— **Costaforu:** Prea santite! guvernulu contéza cu totulu pre concursulu P. S. V. in actualele alegeri. Dati instructiunile necesare preotiloru d'in eparchia P. S. V. ca se voteze si se secundeze pre candidatii guvernului, si, cu deosebire, aici in Romanu, priveghiati-i.

Ve facu mai cu séma atenti pentru parintele Floru, care scimu ca va agita la alegeri pentru candidati independinti.

Acetee vi le recomendu in numele M. Sale!

Si asié mai departe pre fia-care l'a amenintiatu si indemnatu ca se lucreze dupa dorintia guvernului, — de buna séma numai pentru constatarea opiniunii publice, ca-ci guvernulu a declarat dega prin manifestulu seu ca: nu voiesce se se impuna tieriei!

Despre presiunile violente ale administratiunii s'a facutu vorba si in o intrunire electorale d'in Iasi, unde D. Leonu Eralide, deputatulu colegiului alu treilea de Romanu, a constatat agitarile amenintatorie cu sabia ale d-lui Costaforu.

Mai dtea dara cine-va ca majoritatea tieriei nu e cu partidulu guvernamentale.

Sermana tieria, daca ai ajunsu sub man'a unui asemenea guvern; — sermana natiune, care ai ajunsu se fi stapanita de agentii strainilor!

Societatea pentru fondu de teatru.

Conformu conclusiunii adunarii generale d'in Dev'a, Societatea pentru fondu de teatru va tiené adunarea sa generala de estu-anu in orasiulu Satu-Mare la 1. si 2. iuniu c. n., cu urmatória

Programa:

Dia' prima, 1. iuniu.

1. Presedintele va deschide adunarea la 10 ore in localitatea ce va fi destinata pentru sedintiele adunarii generale.

2. Dupa deschidere se voru alege duoi secretari ad hoc.

3. Unulu d'in secretarii Societatii va dá cetire raportulu comitetului despre lucrările sale de preste anu.

4. Se va ceti raportulu despre starea cassei Societatii, si preste totu despre membrii si averea totala a Societatii.

5. Se va alege o comisiune de 5 membri pentru cercetarea raportului cassariului.

6. Se va alege o comisiune de 5 membri, la care se voru inscrie acei onorab. domni, cari aru voi a fi membrii Societatii, séu a dá oferte in bani, precum si pentru a primi tacese de la membrii de pan'acuma.

7. Se va alege o comisiune de 5 membri, la care se voru areta propunerile, ce s'aru face spre inaintarea scopului Societatii.

8. Se voru tiené discursuri corespunditorie scopului Societatii si aretate mai antaiu comitetului.

Dia' a doua, 2. iuniu.

1. Deschidendu presedintele sedintia, se va dá cetire si se va autentica procesulu verbalu alu sedintiei trecute.

2. Comisiunea esmisa pentru inscriere de membri si primire de tacese si oferte, va face raportulu seu, si se va lua conclusiunea necesaria.

3. Comisiunea esmisa pentru cercetarea cassei va reportá despre acet'a, si se va lua conclusiune a supra raportului.

4. Comisiunea esmisa pentru propuneri, va reportá despre acet'e, si se voru lua conclusiunile necesarie.

5. Se va decide loculu si dia' adunarii generale de la anulu viitoriu.

6. Se va alege o comisiune pentru autentificarea procesului verbalu alu sedintiei de adi.

7. Presedintele va inchide adunarea.

Pest'a, d'in sedintia comitetului tienuta la 7. maiu 1871.

Dr. Iosifu Hodosiu,
presedinte.
Iosifu Vulcanu,
secretariu.

VARIETATI.

*(Avisu.) Cei ce voru a participa la adunarea de la Satu-Mare a Societatii pentru fondu de teatru nationalu, au a se adresá la dlu ad-

vocatu de acolo Alesandru Ferentiu, spre a poté fi prevediuti cu cuartire.

*(Deputatiunea de 6) alea de conferintia de Alb'a-Jul'a si insarcinata a presentá Metropolitulu „Dechiaratiunea” si-a plinitu misiunea in 6. maiu, a. c. st. n. Pr. SS. Parintele Metropolitulu Ioanu o primi cu tota bunavointia si cu afabilitatea-i cunoscuta conversá cu d'ins'a tempu indelungatu, apoi, in aceea-si di, dede una mesa pomposa in onorea ei.

*(Actele conferintiei de Alb'a-Jul'a) abié acum incepu a se tipari in brosiura, la Blasiu. Caus'a intardiarei se dice a fi fostu, ca numai dupa reintorcerea Dlu can. metrop. Pappalvi, care aduse cu sine processulu verbalu subscrisu de presedinte, ar' fi fostu cu potentia a se incepe lucrarea. Noi suntemu de alta parere si credemu ca daca s'ar' fi copiatu tote actele, tiparirea se potea incepe indata si pre candu sosiá originalele subscrise, lucrarea poté se fia ga'ta. Dar' si mai curendu, decatu prin brosiura, poté se ajunga la cunoscintia publicului, daca acelea se publicau mai nainte prin diurnale, dupa cum fusese vorb'a la Alb'a-Jul'a. Acum inse tiparirea brosiurei va tiené bine 4 septemane, éra impartirea cam 1 septem, prin urmare publiculu abié dupa 5 septemane (cam pre la 10—15. iuniu, a. c. st. n.) va poté avé in mana actele conferintiei, ceea ce este cu atatu mai dorerosu, ca pana la aparitiunea loru nece nu se pote ocasioná ca publiculu, respectivu sinodele protopopesi se se dechiare pentru séu in contr'a celoru facute.

*(Tanguire.) Daca prin publicarea urmatorielor sire, ce ni se scriu d'in culmea Marmatfei, de sub polele Gutoiului, amu poté se alinamu dorerea si se imbunatatimu pusetiunea, de-si nu a invetiatoriloru preste totu, baremu a invetiatorului respectivu, atunci bucurosu i implenimu dorintia: „Lumea intrega judeca pre invetiatori, ca nu facu progressu cu odraslele natiunii nostre romane, incredintiate ingrigirii loru, dar' nimenea nu judeca, ca lipsecu mediu-locele trebuintose, si ca nici parintii nu-si tramitu pruncii la scola, séu daca i si tramitu vre-o 5—6 dile, apoi indata ascepta ca pruncii loru se scia ceti si scrie; daca acet'a — lucru firescu — nu se intempla, apoi si-detragu totu succursulu, si incepu a striga contr'a invetiatorului. . . . Daca superioritatile nu voru cerca vindecarea acestui reu, lucrulu va ajunge acolo, incatu cea mai mare parte a invetiatoriloru, vediendu, ca de d'insii ori si cine pote dispune dupa placu, va fi silita a abdicá la oficiulu invetiatorescu, si asié tota trud'a pusa pentru educatiunea tinerimei in scurtu va disparé ca fumulu, scolele se voru inchide, si apoi éta-ne éra-si unde amu fostu. — Ddieu cu noi si cu sortea nostra vitrega. — In 1. main, 1871. S. B.

*(Reorganizarea militaria in Franchi'a.) Diuariulu „La Patrie” spune, ca la ministeriulu de resbelu francesu, pre langa tote gravele preocupari ce are, se lucréza cu multa activitate la reorganizarea armatei. Aplicarea ore-carorur mesur'e s'a recunoscutu degiá neapérata. Intre acetee sunt: 1) fia care francesu, in stare de a portá arm'a, trebe se fia soldatu indata ce a ajunsu vérst'a de 20 ani; 2) durat'a serviciului efectivu se va reduce la 2 ani, dupa care soldatulu trece in prim'a reserva, in tempu de duoi ani, si in care este detoriu a stá doue luni in lagarulu unde va fi chiamatu; apoi trece alti patru ani in a dou'a reserva, in care tempu se exercitéza in acelu-si modu. Un'a d'in dispositiunile cele mai importante este, ca nime nu poté se fia electoru, decatu la vérst'a de 22 ani, adeca dupa ce a implinitu terminulu de servitiu militarulu.

*(Obligatiunile caliloru ferate d'in Romania.) Diuariulu „Vorst. Ztg.” afla de la una persóna, carea stá in contactu cu cercurile diplomatice, ca guvernulu prusescu lucra cu tota energi'a in favorulu aplanarii conflictului escatu prin obligatiunile romanesci. Se dice, ca in loculu lui Strousberg va pasi unu consortiu, care poté fi siguru despre spriginulu potinte alu guvernului nemtiescu. In fine se mai adange, ca remanerea principelui Carolu in Romania va depinde de la resolverea acestei cestiuni pedinte.

*(D'in Bucuresci primiramu scirea), ca ministeriulu actuale alu Romaniei a provocatu tote autoritatile confinarie, ca se nu conceda neci unui gidanu a trece in tiera, care nu posedé unu capitalu de 5000 piastri, adeca 500 fl. v. a.

*(Venerabilulu patriotu romanu, dlu C. A. Rosetti) anuncia in „Romanulu”, ca pre la inceputulu lunei lui iuniu, impreuna cu famili'a sa, va parasí Roman'a, pentru a se asiédia pre unu tempu mai indelungatu in partile sudice ale Franchiei, spre a completá acolo educatiunea copiiloru sei.

*(Comitetulu Societatii pentru fondu de teatru) tienú sedintia sa lunaria domini-neca, in 7. maiu. La acet'a sedintia participara urmatorii dni: presedintele Dr. Iosifu Hodosiu, secretariulu Iosifu Vulcanu, si membrii: Alesandru Romanu, Petru Mihályi. Presedintele relatá, ca statutele societatii inca n'au sositu de la ministeriu, inse incatu pentru aprobatiunea loru, nu mai este nici o dificultate, si astu-feliu celu multu in tempu de una septemana au se soscesca. Apoi totu presedintele relatá, ca cassariulu l'a insciintiatu despre primirea si eloca-

rea a 200 fl., primiti de la junimea romana d'in An-venitulu curatu alu unui balu datu acolo in favorulu trului nationalu; apoi, ca dlu deputatu Colomanu B's'a inserisu de membru ordinariu cu unu capitalu de 1000 fl. Dupa acea secretariulu Iosifu Vulcanu relatá despre buirile incurse la dingsulu, cari facu sum'a de 60 fl. Dupa acea s'a staveritu program'a adunarii de la Satu-Mare. d. „Familia”

Blasiu, 1. maiu 1871.

D. protopopu in Clusiu Gavrilu Popu tramsela titulu de aici urmatoriele colecte pentru orfanu si veduvele francesce:

1. Colect'a facuta in Cetatea Clusiu prin d. metrop. Petru Nemesiu: dd. Fogarasi Rudolfu, comerc. 5 fl., Campianu 5 fl., Alessiu Popu 3 fl., Petru Nemesiu 2 fl., Ios. Popu 2 fl. in metalu, Georgiu Vestemianu, P. Parvulescu, Ladislau Vajda, Nicolau Paserariu, Gavrilu G. G. câte 2 fl., Vasiliu Rosiescu, Nicolau Ciureu, Mihailu I. Alesandru Solomonu, Bordeaux, Ciatu, Ioane Prodanu Moldovanu, Ilie Lungu, Ladislau Popu, S. Dragomir Lazar Baldi, câte 1 fl. Constant. Nasta 80 cr., Nic. Cailéanu 60 cr., Vasilie Piposiu 50 cr., Gregoriu Chifaru, cr., Adolfu Singer 50 cr., Teodoru Danu 40 cr., Balas 40 cr., Casianu Danu 20 cr. Sum'a 2 fl. in metalu si 43 fl. 90 cr.

2. Colecta facuta in protopopiatulu Clusiu prin d. metrop. Gavrilu Popu: d'in urmatoriele parochie:

Feiurdu 17 fl. 75 cr. — Drelea 10 fl. 10 cr. Te. Sasescu 10 fl. Nadasielu 9 fl. 77 cr. Topa-desiertu 50 cr. Clusiu (culesi in s. Besceria) 5 fl. 23 cr. Clusiu-nasturu 4 fl. 29 cr. Siardu-ung. 2 fl. 41 cr. Gorbou 2 fl. 3 cr. San-Mihailu 1 fl. 50 cr., Feleaacu 1 fl. 50 cr. Berindu 1 fl. 30 cr. Popesci (Popcafa) T. San-Craiu, ghisu, Ticulu, Aghiresiu, câte 1 fl. Stoboru si Lapuulu 45 cr. Suciagu 30 cr. Sum'a 78 fl. 8 cr. v. a.

3. Colect'a facuta de d. Szabo, protopopulu Clusiu, dela dd. Vasiliu Poruti 3 fl., Ioane Dragomir 2 fl., Ioane Florianu 2 fl., Kosa Dénes, Markovits Adolf, Farkas Laszlo, Gregoriu Szabo, Szölösi Iozsef, Krakoviu Adolf, Vajna Pal, Buntschu Károly, Mich. Duca, Vas. Popu, câte 1 fl. I. Cristianu, Placintariu P., Csucsui Janos câte 50 cr. Bartha Domokos 20 cr., Placintariu Ios. 20 cr. Sum'a 18 fl. 90 cr.

Sciri electrice.

Constantinopolea, 11. maiu. R. a respinsu concordatulu oferitu de nunciulu palu Franchi. — In Siuml'a se va infintia tabera de 22.000 fetiori.

Berolinu, 11. maiu. Conventiunea pace inchaiata in Francofurtu se va presambeta Adunarii natiunale d'in Versali'a, spre a se discutare. — Generalulu Fabric e avisatu a evada numai decatu forturile d'in nordulu Parisului. Dupa scirile mai recinti, comun'a parisiana t'mise la Thiers unu parlamentariu; acestu-a t'asupunere neconditionata. In Parisu domnesce mete mare.

Parisiu, 11. maiu, Rossel e arestatu. Delescluze s'a numitu delegatu militariu, Truppe de Versali'a ocupara Bois de Boulogne. — Ad. di se intemplara lupte mari la Vanvres, Neuilly Asnières, Point-du-Tour si Auteil. Gardele natiunale nu se mai potu sustiené. Truppele guvernamentali ocupara liceulu d'in Vanvres.

Constantinopolea, 11. maiu. Ben Mustafa, adjutantulu ministrului de resbelu, t'grafeza d'in Suez, cu datulu 10. maiu, ca „Reydu” fu ocupatu cu asaltu; Mehemed Ibrahim cad mortu in manile lui. Cestiunea assirica este p'deplinu resolvita.

Triestu, 12. maiu. Dupa scirile d'Alessandria, vice-regele Egipetului a ordonat truppele sale se se sporésca numai decatu 100.000 fetiori.

Burs'a de Vien'a de la 12. maiu, 1871.

5% metall.	59.15	Londra	125.20
Imprum. nat.	68.75	Argintu	122.00
Sorti d'in 1860	97.—	Galbenu	5.93
Act. de banca	740.—	Napoleond'or	9.95
Act. inst. cred.	280.10		

Responsuri. Dlu I. Vic . . pp. in Hidigu. Se va publicá in consensu de pre 1869. — asemenea si Dlu V. P. . . in Busiacu. — Dlu G. . . Cord . . in Dersid'a-M. Conformu vointiei ve avisamu ca s'a primitu, cu totu responsulu este primirea esemplariului.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU